

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.1. D. Ioannes vt Angelus ascendit & descendit per Christum, in eo diuinam nunc exponens naturam, nunc autem humanam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

Colof. 2.9.

Deus, qui sedem tuam in templo hoc humanitate sanctissimo collocasti, non habitans in ea velut in sola umbra, sicut in veteri templo; sed realiter & in veritate substantialiter: ut credimus Apostolo tuo dicenti: *In qua inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporalis.* er. Admirandi sunt profecto tui, Domine, ingressus: etenim in quadam ut Deus & Rex potentia cunctis superior impetum facis: in alij autem velut homo debilis & infirmus, in hac moratus humanitate te suffuraris: & omnia quidem tanta prudentia, tanta sapientia: ut non parvam nobis materiam contemplandi subministras: atque in vno & in altero præclara nos doces Sacramenta, quæ addiscamus: oculos igitur nostros in illos dirigamus ingressus: heri spectavimus eum inimicis insultantem, & proprijs illos armis, id est ministris superantem: quos divina docuit mysteria, heri considerata; hodie vero certissimus eum fugitivum, alia non minoris momenti nobis prælegentem mysteria, sed nunc exponenda: heri consideravimus illa, hodie vero hæc investigamus, Deum exorantes, ut gratiæ suæ luce nos dignetur illuminare; hanc autem obtinebit nobis celestis illa mediatrix, si toto corde supplices illi preces offeramus. *Ave Maria.*

§. 1. D. Iohannes ut Angelus ascendit & descendit per Christum, in eo divinitatem nunc exponens naturam, nunc autem humanam.

62

Gloriosus Pontifex Leo, pari sanctitate & eloquentia notissimus (sic ut nomen obtinuit, ut Cicero diceretur esse Christianus) aggressus est profundum declarare mysterium Incarnationis filij Dei, circa quod argumentum epistolæ scripsit decretalem Flaviano Archiepiscopo Constantinopolitano ex occasione cuiusdam hæretici nomine Eutyche, qui veteres ab orco resuscitans hæretes Valentini & Marcionis, aliisque Africanas docebat, Christo veram non iussisse humanitatem: supponit Pontifex hic sanctissimus celestis huius Sacramenti profunditatem non tam consistere in illa vniuse quam consistitur divinitate cum humana, quam in eiusdem modo, qui difficili adeo est, & arduus intellectu, ut eorum Regina, Virgo purissima Maria merito ab Angelo, pe cunctata fuerit: quando hæc vniuse castissimus eius esset implenda visceribus: *Quomodo fiet istud? Angelus autem huius illi nodum aperuit: diciturque is, illum Spiritu S. ascribens, quasi per hoc pro-*

166. 1. 14.

staretur, quod nec ipse licet Angelus, qui natus adveniat, tanti Mysterij posset comprehendere celsitudinem: ut enim appositè dixit D. Maximus apud D. Thom. *Latius etiam ipse Angelus inuisibilis Domini conceptio, atque modus.*

D. Max. 3 p. 9. 30. ar. 2. ad 3.

Intendebat hic hæreticus: quod quamvis natura divina humana esset copulata, tamen hinc resultare, quod in Christo vera non manserit natura humana, sed consumpta fuerit eius essentia, eiusque proprietates. Cōiunge straminis, manipuli vehementi flammæ ignis, & res omnibus nota est, quod quamvis dum vniuntur ignis ignis est, & stipula stipula: sed quam primum illa fit vniuse, vis ignis paleæ consumit infirmitatem, ut palea, iam non sit vera palea. Si splendidus solis radiis vniatur, & apprehendat, obsecram ac tenebrosam vmbriam, illi se copulat: sed illico tota hæc consumitur obscuritas, siquæ lux amantissima. Hoc proferebat argumentum hæreticus: Deus ignis est efficacissimus: Deus noster ignis consumens est, tantæque violentiæ vehemens, ut proxima quæque sibi consumat: est autem humana natura paleæ manipulus: hoc etenim præcepit Deus, ut ex altissimi montis vertice divinus præco vates Isaias intimaret: *Omnis caro fœnum: Dū illi hæc igitur, arebat Hæreticus, virtus, robur, & divinitus maiestas: totam humanitatis consumpsit infirmitatem: ut illi nec dolor, nec cruciatus, nec mortalitas, nec quidquam ex carnis infirmitate superfuisset: verbum divinum lucis paternæ gloriæ radius est fulgentissimus: Splendor gloriæ docet Apostolus: humanitas autem opaca est & obscura vmbri-*

Eutyche Christi negat humanitatem. Similitudo.

III. Similitudo.

Dent. 4. 24

Isai. 40. 6.

Hebr. 1. 3.

Iob 14. 2.

nā de maxime illestri vito dixit Iob: *Fugit velut vmbra* Illa duo coniunge, & evidenter patebit (sic hæreticus) nullam remansuram vmbra, nec humanitatis obscuritatem: hoc est, non mortalitatem, non famem, non sitim, non timorem, non angustias, nec vllam humanæ infirmitatis imperfectionem: itaque sicut dum radius pleno lumine virum illustrat, ignis vehementia hæc operatur ut totam consumat carnem, ossa, & sanguinem, & tantum nuda manet hominis apparentia, qui namque illum videt, verum videtur sibi videre hominem, licet verus non sit: eo modo (concludebat hæreticus) Verbum æternum, ut radius efficacissimus sic apprehendit humanitatem: ut totam illam consumplerit, sola remanente tantummodo eius figura, & veri similitudine. hęc refuta.

IV. hęc refuta.

Hoc hæresim redolet (inquit Leo Pontifex) tant hæreticissimam: ut autem errorem; huic contemneret, scripsit Pontifex hic cõstolam, ut diximus, Flaviano Archiepis: Constantin. quam scripsit

Vide Baro. 1. 6. p. 80. pram 81.

ptam corpori superposuit Principis Apostolorum D. Petri: que per quadraginta dies ieiunius persecutus, orationi vacans Apostolum deprecatur ut si quid in ea esset minus prudenter scriptum corrigere dignaretur: finito quadagesimo mali tempore, apparuit illi Dominus Petrus atque illi: *Legi & emendari.* Invenit autem epistolam suam correctam, & emendatam, tantamque habuit auctoritatem, ut recepta fuerit in concilio Romano œcumenico sexcentorum & viginti episcoporum, & Pontifex Gelasius anathemati subiecit omnes, & singulos, qui hanc epistolam perfectè vsque ad ultimum iota recipere detrectarent: hanc veritatem, Flavianus, docere tibi incumbit, quod nimirum hæc vniò diuinitatis & humanitatis facta est manente in totum & per totum vtraque natura, cum suis qualibet proprietatibus: *Salua proprietate vniusque substantie, suscipitur à maiestate humilitas: à virtute infirmitas: ab immortalitate mortalitas & tanto fœdere vtramque naturam conseruit: ut nec inferiorum consumeret glorificatione, nec superiorum immuneret assumptio, nec diuinitas consumeret humanitatem, nec gloria pœnas, nec immortalitas mortalitatem, nec carnis infirmitatem diuina forniculo.*

V. Visio offensa Moyse, quando Rubum ignis accendit, non adeo fuit obstupenda, in eo quod ignis videretur rubo: hoc etenim satis est familiare: sed ratione modi, qui talis fuit: ut cum ignis sit efficacissimus, & rubus virene spinis que oblitus, non tamen rubi virorem aut frigiditatem vel in minimo lapsu ignis efficacit, nec spinam consumpsit vllam, e contra nec viror rubi vel frigiditas in modico tepefecit ignis ardorem, & acuitatem: vnde quod ait Moyse, illud erat: *Vadam & videbo visionem hanc magnam, quare non comburatur rubus c. d. huius visionis miraculum consistit in modo, Quomodo rubus ardeat &c. Deus ignis consumens est: humanitas autem rubus spinis obstrus, passionibus, affectibus, cruciatibus, & miserijs: Repletur multis miserijs: Famem patitur, sitim, & labores: fatigatur, timet, angustatur, & febricit mortalitati &c. coniunctus est & vnitus ignis rubo: quando Verbum caro factum est & habitauit in nobis: huius visionis excellentia in hoc consistit illaque est quæ fidelis quisque & Catholicus confiteri debet: quod ignis manserit, nullam passus virtutis suæ diminutionem: & rubus pariter verus rubus ne minimum quidem de sua virene dependens: explic me: Deus verus Deus suis diuinis perfectus proprietatibus gloriæ, omnipotentia, im-*

mortalitatis, diuinitarum, maiestatis &c. ipsa verò humanitas vera humanitas & humanis suis integra proprietatibus famis, sitis, mortalitatis, timoris, angustiarum, dolorum &c.

Appositè ponderat D. August. mysticam illam scalam Jacob quæ ex vna parte in tantam erigebatur celsitudinem, ut ad cœli vertices ascenderet, ex altera verò ad infima terræ deprimeretur per hanc ascendebant & descendebant Angeli, Tantam admiratur Patriarcha visionem & declaratoris quidnam hoc esset, sic ait: *Verè non est hic aliud nisi domus Dei, & porta cœli. ser. 79. da Plannm est. (inquit D. Augustin.) scalam hanc nostrum præfigurasse Redemptorem: ipse namque sibi nomen hoc imposuit, quæ se cœli portam nomen: Ego sum ostium &c. nemo venit ad Patrem nisi per me.* Mystericam scalam, quæ ex parte vna sidera pertingunt: cum verus sit homo, nobilique sit similis: ut dicat Apostolus: *Debus per omnia fratribus assimilari: & hæc est filiæ nostræ Catholica professio: Deus est ex substantia Patris, autem secula genitus & homo est ex substantia Matris in seculo natus.*

Per hanc scalam ascendunt & descendunt Angeli: hoc etenim sanctorum est exercitium, aliquando in Christo diuinitatis illius considerare celsitudinem, maiestatem, gloriam, diuinitatis omnipotentiam: aliquando vero interiora perpendere humanitatis infirmitatem, paupertatem, dolores, mortem & sepulturam. Iam illum contemplantur magnum Deum in sinu Patris, cœlos regentem: iam hominem matris inter brachia, & virginali suspensum de pectore vilique præsepio reclinatum. frigore inter animalia tremulum: nunc ascendunt in cœlo fontem perennis considerantes gloriæ, de quo & per quem illum Angeli consequuntur, iam descendunt oculos illius considerantes fontes lacrymarum, pro peccatis nostris vberimos, nunc contemplantur illum in sede maiestatis suæ vestibus illis lucis & ineffabilis pulchritudinis fulgentem speciosissimis. Sic cecinit vates Regius: *Indutus lumine sicut vestimento: decorem indutus est.* Nunc illum perpendunt hic deorsum in aere nudum in Cruce pendulum, cuius corpus vulnerem sit peccatorumque receptaculum.

Quinimo & hoc arduum exercitium nos docuisse ipsum Salvatore, dicitur: *Amen amen dico vobis videbitis cælum apertum & Angelos ascendentes.*

D. Leo Serm. 1. de Nativ.

V. Miraculum Christi figura incarnationis.

Exod. 32.

Lib. 16. de civ. c. 18. To. 5. contra Faustum c. 38. & porta cœli. ser. 79. da Plannm est. VI. Scala Iacob cœli. dem est typus. Gen. 28. per omnia equalis est Patri: ex altera verò ad infima terræ deprimitur, cum verus sit homo. Ioan. 10. 9. Ioan. 14. 6. omnia fratribus assimilari: & hæc est filiæ nostræ. Heb. 2. 17. VII. Quid sit ille, de cœlis & ascendens. Ps. 102. Ps. 138. 12.

denes & descendentes supra Filium Homina. Verba sunt hæc quæ D. Aug. multa doctrina & subtilitate profecquitur. In veritate dico vobis videbitis cælum apertum &c. Mouent hic questionem Sancti Doctores, quomodo, & quo tempore hoc impletum sit: quando quis viderit Angelos ascendentes & descendentes supra Filium Hominis D. Chrysof. opinatur quod in resurrectione & ascensione Domini parenter apparuerint Angeli diuina hæc misteribus aperientes mysteria resurrectionis. & ipsis Apostolis ascensionis in cælum, D. Cyrillus credit quod Christus declarare voluerit illam continuationem, qua post aduentum eius in mundum descendunt desurfum Angeli cum donis cælestibus, & sursum ascendunt orationes nostras, sacrificia, vota que deferentes. Et illud similiter quod perpetuo & indefinenter postmodum huc de cælo descendentes nobiscum conuersantur illuminando nos, inspirando, defendendo, protegendo, succurrendo, quibus omnibus Dominus promissum implet per vatem Zachariam sanctum quod veniens in mundum nostrum non modico

Zach. 9. 8. beneficio esset operaturus: *Circumdabo domum meam ex his qui militant mihi, cunctos & reuertentes, quoniam hoc ipsum in missa proficimus, dum sic oramus: Tunc has perferri per manus. Angeli tui conspectu adiuua maiestatis tuae. &c.* Donum hoc nobis ineffabile ex filij Dei profuxit incarnatione aduentuque in mundum, quodque nobiscum habitauerit volueritque inter nos; & nobiscum in venerabili Sacramento permanere: quod si Dominus sic hoc ita fieri iudicauerit expedire, iam non est, quod Angeli nostram dedignentur conuersationem: nec est quod eos remoretur, quin nobiscum velut cum fratribus amicis conuersentur, pro vt eorum quidam Diui Iohanni confirmant Euangelistæ, hoc credo significari per hæc verba: *Supra filium hominis id est, propter filium hominis: etenim frequens est in sacris litteris poni aduerbium Super pro propter: Sic Dn. Hieronymus notat crebro sic locutum fuisse Hieremiam: Super contritione (propter contritionem) populi mei Mich. 1. 8. Similiter Michæas loquitur: Super hoc (id est propter hoc) plangam & ululabo, faciam plangam &c.* Dicit igitur, propter ipsum tantum nobis obuenerit bonum, vt iam nunc Angeli desurfum ad terram descendant, & sursum in cælum ascendant facti nobis amici & intimi familiares. Hæc omnia Christus insinuat.

Veni enim etiam exposuit, quod veniens in mundum cælum aperiret: hoc est nobis cælestia pa-

terent mysteria, quæ prius latebant & erant abscondita: *Videbitis cælum apertum.* Cumque factus esset Redemptor noster scilicet quædam cælestis ad cælorum pertingens sublimitas: quia verus Deus, & ad humilia terra descendens: quia verus homo: perpetuum hoc est SS. exercitum, qui vita & spiritu imitantur Angelos, Quis sit ascendere & descendere: nunc illam considerando Deum omnipotentem, æternum gloriosum, & desuprema fulgidum maiestate: modò vt hominem dicitur, innum doloribus, morte pænisque circumdatum, & in nostra humilitate ac miseria abiectissimum,

Hoc supposito declarat Doctor Angelic. *le. In e. 3. ep. giumam verborum interpretationem, quæ ad Ephes. Christus eodem modo de seipso protulit: Ego le. 5. in sum ostium per me si quis introierit saluabitur: & princ. & ingredietur, & egredietur, & pascua inueniet: qua in c. 10. ratione sum ego porta cæli; vt si quis per me Iohann. introierit saluetur, & ingredietur & egredietur, Iohann. 10. 9. & pascua inueniat. Domine, qui per te introierit, quid necesse est vt egredietur? si solus saluetur ingrediens: Si quis per me introierit saluabitur, qui fuerit egressus condemnabitur: & de mysterium. Christi ostium est ad Patrem bona que cælestia: Ego sum ostium, & nemo venit ad Patrem, nisi per me: qui per vitam fidem ingressus fuerit hoc ostium, saluabitur: & in ea perseverans, hæc sibi sumet exercitia: vt ingredietur, & egredietur, & in vitroque pascua diuina reperet.*

Qui sunt hi ingressus & egressus? ingredietur 4. **X.** diuinitatis meæ ponderando mysteria, & egredietur humanitatis meæ considerando humilitatem & in vitroque diuina anima pascuis saturatur: *ingressus bitur: Ingredietur.* (sic D. Tho.) *In contemplatione hi egressus, & egredietur in contemplatione humanitatis.* Ex his doctrinam hæc colligit cælestem D. Tho. Theologiae quod obiectum fidei nostræ: principi. 2. 2. qu. 2. 2. pa. e duo sint, mysteria numerum diuinitatis filij Dei, & humanitatis Christi Redemptoris. Hanc fidem inquit D. Aug. stabilem voluit Dominus nosse: *Semper hoc egit dicitur & factus fuit vt Deus Tyall. 28. credatur, & homo.* Et congruè quidem, ait D. in Iohann. Leo sem. de Transf. Etiam unum sine altero Tom. 9. non proderat ad salutem & vtriusque erat pars. D. Leo. ter considerandum: quia sicut Deo vera humanitas: Serm. de ita homini inerat vera diuinitas. Transf.

D. Iohann. (ait D. Petrus Damian.) velut cælestis quidam Angelus per hanc scalam nunc ad Deum ascendit, nunc descendit, ascendit nec moratur, descendit nec ad thronum sanctissimæ perueniat Trinitatis, & filium consideret cum Patre diuinitate cendat per, & descende-

dat super Christum
Sera. de S.
Joan. Ev.
Joan. 1.

Ro. 4. 17.

perfectum proprietatis: *In principio erat verbum & verbum erat apud Deum*, Deinde descendit in terram illum hominem signans, humanis præditum proprietatibus: *Verbum caro factum est, & habitavit in nobis*. Die Veneris tanta monstravit illum divinae potentia: *Vi vocet ea quæ non sunt, tanquam ea quæ sunt*: Lazarum de monumento revocans, qui cum aures non haberet, iam enim in sepulchro computruerat illum tamen audivit, & vinus ac sanus de sepulchro progreditur: & ibidem ostendit illum sic in humanis infirmum, ut pleret, ingemiscat, & doloris prædat argumenta, sicut tunc diximus. Die Sabbati illum petendit, ut diuinum solem, & lucem æternam, principium & fontem luminis, dicentemque: *Ego sum lux mundi*. Die Dominico hominem proponit Pharisæorum insidiis declinatem, ne ab eis lapidaretur: *Iesus autem abscondit se, & exiit de templo*. Hæc ascendit, illum repetentem: ut Deum, sic humani cordis Dominum, ut de illo quodlibet faciat & pro libero voluntatis lux transferat illum: mutetque beneplacito: nec non tantus ostenditur mortis Dominus, ut ipse sit qui horam eius disponat, & momentum, hodie descendit, indicans illum, sic hominem, ut timeat, cautè se gerat, fugiat, sibi prospiciat, nec audeat in Iudæa demorari: *Quia quærebant eum Iudæi interficere*. His nos mater Ecclesia disponit, quatenus intelligamus quid sentire debeamus de Christi morte eiusque tormentis: Ne tibi animum induxeris, quod quia Deus erat, summaque gloria, dolores non sentiret, & quia cæli erat fortitudo, carnis non patereur infirmitatem: quia spiritus in rubo manebat integrus, ut nec in minimo consumeret illas ignis: sed nec vllus fuit homo, qui grauius verbera cruciatus, & vulnera sentiret, sicut nullus fuit, qui corpus habuit melius formatum, & sicut diximus, ad verba sensibilius.

§. 2. *Ambulabat Iesus in Galilæam: Assumpsit Dei filius naturam humanam cum timore, & panis illius quia sic gloria sua; & honori nostro comeniebat.*

¶ I.
Hæretici docuerunt Christum non verè sensitisse pernam.

Incipit Sancta Mater Ecclesia Dominice celebrare passionem, ut Dominica præterita diximus, ad hoc, vult ut intelligamus, hanc veram fuisse & non tantum apparentem. Plures legimus in exordio Ecclesie fuisse hæreticos, docentes: quod Christus nullam penam verè pertulerit, nec timorem, dolorem, tristitiam, mortem.
Hieros. Bap. de Lanza, Tom. III.

temque tolerauerit. **Primò**: Iudicabant illud impossibile: eo quod veram haberet in se diuinitatem, cui repugnat penam aliquam tolerare: quia in se totam includit gloria plenitudinem. Dixit Christus Samaritanæ: quod aquam haberet, ex qua si quis biberet, non sitiret in ætenuum: haberet etenim in pectore suo fontem perenniter profluentem: & enim qui hoc in se potiretur partem suam foret impossibile, quo significare voluit quod habens in se gloriae fontem, qui cunctis alijs eximit penas, in se illas ipse perpeti non poller.

Ratio 1.

Secundò: censebant indecentissimum fore Deo nostræ carnis subiaccere miseris, quas peccatum intulerat: quoniam & inter nos indecorum videtur vito nobiliori pati famem, sitire, trillari, plorare, fugere, comprehendere, flagellari, mori, suspendi: quanto magis debet hoc Deo censeri ignominiosum? qua ratione de eo credendum est, quod timeat, fugiat, & quærat latibula si pleniaria ut consistemus potestatae gaudeat ut verus Deus? insuper: & hoc maxime commune fuit Iudæorum & gentilium contra Christianos argumentum: quo explodunt illos: quia hominem ut Deum adorabant de quo fatebantur ipsi, quod timore mortis ad latebras confugerit, quod captus fuerit, flagellis cæsus, ad mortem Crucis damnatus: cui illum inimici affixerunt: hoc erat Iudæorum scandalum, hæc erat stultitia gentilium obijcere, quod Christus, qui tales patiebatur cruciatus Deus esset.

Ratio 2.

Argumentum hoc ita prægnans aliquibus in prima Ecclesia esse videbatur: ut pro illius solutione responderint: Christus in realitate veritatis nullam passus est penam: sed nec habuit, nisi in apparentia tantum exteriori: ut autem hoc declararent, dixerunt: veram nostram non assumpsit carnem, nec ea talis erat, quam demonstrabat, sed apparens & phantastica, qualis ea est, in qua Angeli apparent: non enim est vera, sed ex aere composita: & quamuis comedere viderentur, sicut Angelus Raphael, hoc tantum in apparentia fiebat exteriori. Hanc Doctrinam, vel melius dixerim, errorem hunc commentus est hæreticus penè contemporaneus Apostolis vocabulo Marcio: hunc subsecutus est alius quidam Appelles, docens: Christi corpus ex vera carne non esse formatum, sed ex parte quadam coeli: quocirca in veritate esset impassibilis, & tantum passus apparenter.

II.
Quid huic ratio responderit.

Has opiniones refert antiquus Textull. ea etcum
P p p